

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 678/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Tkáčovou, Advokátska kancelária, Magurská 3, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015 a žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 6 Co/167/2013 zo dňa 31. 3. 2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 6 Co/167/2013 zo dňa 31. 3. 2015 zrušuje v časti, ktorou bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 11 C 221/2013 a v rozsahu zrušenia vec vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Košiciach.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co/167/2013 zo dňa 31. 3. 2015 porušené bolo.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ] uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 296,44 € na účet jeho právnej zástupkyne, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovateľ bol ako žalobca účastníkom konania vedeného Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 221/2010, v ktorom sa domáhal proti advokátovi [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „žalovaný“) náhrady škody vo výške 7 184,95 € s príslušenstvom spôsobenej mu žalovaným v súvislosti s výkonom advokácie pri jeho zastupovaní v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II vo veci sp. zn. 35 Cb 46/2006. Sťažovateľ svoju žalobu odôvodnil tým, že žalovaný ako jeho právny zástupca bol poverený zastupovaním sťažovateľa D. A. S. poisťovňou právnej ochrany, a. s. Listom z 1. decembra 2006 mu bol daný D. A. S. poisťovňou právnej ochrany, a. s., pokyn na rozšírenie žaloby proti BOF leasing, a. s., v sume 7 184,95 € a samotný sťažovateľ žalovaného opakovane žiadal o rozšírenie žaloby. Napriek tomu tak žalovaný neurobil, čím poškodil sťažovateľa a spôsobil mu škodu, keďže tento nárok sťažovateľa sa nečinnosťou žalovaného premlčal. Na hroziace premlčanie nároku žalovaný sťažovateľa neupozornil. Žalovaný ešte aj v odpovedi na sťažnosť, ktorú na neho podal sťažovateľ v liste z 20. novembra 2008, opakovane prezentoval svoje názory, ktoré neboli správne, čo vyplýva aj z rozhodnutia krajského súdu vo veci sp. zn. 3 Cob 162/2008. Sťažovateľ v priebehu konania uviedol, že sa domáhal od lízingovej spoločnosti B. O. F., a. s. (ďalej len „lízingová spoločnosť“), náhrady škody, ktorá vznikla tak, že sťažovateľ požičal motorové vozidlo AUDI A4, ktorého vlastníkom bola lízingová spoločnosť, ██████████, ktorý s ním (údajne) 29. apríla 2004 havaroval, sťažovateľ vozidlo nechal následne opraviť v spoločnosti ██████████, a za opravu 14. januára 2005 zaplatil tejto spoločnosti 7 184,95 €. KOOPERTATIVA poisťovňa, a. s., v ktorej bolo vozidlo havarijne poistené, odmietla však sťažovateľovi poskytnúť poistné plnenie s odôvodnením, že k škode nemohlo dôjsť tak, ako to uviedol ██████████, ktorý bol i trestne stíhaný pre poistný podvod. Následne bolo motorové vozidlo odstavené na parkovisku lízingovej spoločnosti, ktorá motorové vozidlo po čase predala. Predmetom konania vedeného Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 35 Cb 46/2006 bola žaloba sťažovateľa proti lízingovej spoločnosti o zaplatenie sumy 9 031,60 € a sumy 2 560,71 € z titulu bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo dôjsť tak, že sťažovateľ na motorové vozidlo namontoval nové kolesá (po krádeži pôvodných kolies 16. apríla 2004), čím predmet lízingu zhodnotil, a z titulu vrátenia časti sťažovateľom uhradených lízingových splátok. Lízingová spoločnosť si voči sťažovateľovi v rovnakom konaní uplatňovala právo na zaplatenie sumy 2 560,71 € z titulu nárokov z predčasného ukončenia lízingu.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 11 C 221/2010-125 zo 16. januára 2013 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Vec právne posúdil podľa § 26 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v platnom znení (ďalej len „zákon o advokácii“) upravujúceho zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie a konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal existenciu predpokladov vzniku tejto zodpovednosti - najmä nepreukázal, že by k škode na strane sťažovateľa spôsobenej žalovaným advokátom došlo a že by takáto škoda bola v príčinnej súvislosti s výkonom advokácie žalovaným, pretože nepreukázal, že by mu lízingová spoločnosť bola povinná sumu 7 184,95 € zaplatiť, resp. že ju od nej vymáhal. Vznik zodpovednosti advokáta za škodu je podmienený tým, že klientovi nárok voči tretej osobe patrí a nezíska ho iba v dôsledku konania či opomenutia advokáta v súvislosti s výkonom advokácie. Po skutkovej stránke mal okresný súd za preukázané, že žalovaný advokát informoval sťažovateľa o priebehu zastupovania, a preto sťažovateľ mal vedomosť aj o tom, že advokát žalobu nerozšíril. Navyše od počiatku bolo zrejmé, že vlastník vozidla (lízingová spoločnosť) nedal sťažovateľovi súhlas na vykonanie opravy motorového vozidla a sťažovateľ podľa zmluvy uzatvorenej s lízingovou spoločnosťou nesmel bez jej písomného súhlasu do predmetu lízingu zasahovať a ani ho opravovať. Okresný súd nemal za preukázané ani to, že by sťažovateľ vôbec pokyn na rozšírenie žaloby žalovanému advokátovi dal, keď takýto pokyn mu nebola oprávnená dávať D. A. S. poisťovňa právnej ochrany, a. s., pretože nebola klientom žalovaného.

O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Tento rozsudok bol sťažovateľovi doručený 26. mája 2015.

Sťažovateľ sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015 odôvodnil tým, že skutkový záver krajského súdu o tom, že sťažovateľ nepreukázal v konaní, že dal žalovanému advokátovi pokyn na rozšírenie žaloby, neobstojí, pretože aj zo správ žalovaného poisťovni sťažovateľa vyplýva, že „*zatiaľ žalobu o sumu nákladov na opravu vozidla vo výške 216 454 Sk nerozšíril*“ (napr. správy z 8. marca 2007, 22. februára 2008). Žalovaný neupozornil sťažovateľa, že jeho nárok sa premlčí 14. januára 2007. Krajský súd neprihliadol ani na výpoveď svedka [REDACTED] na pojednávaní 30. mája 2012, kde uviedol, že žalovaného žiadal o rozšírenie žaloby a sám ho upozorňoval na premlčanie. Aj žalovaný na pojednávaní 15. februára 2012 vo svojej výpovedi uviedol, že sťažovateľovi povedal, že žalobu nerozšíri, pretože rozšírenie žaloby je „*absurdné*“. K porušeniu označených základných práv sťažovateľa došlo teda tým, že napriek preukázaniu všetkých rozhodných skutočností vyžadovaných pre vznik zodpovednosti za škodu bola žaloba sťažovateľa zamietnutá.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015, ktoré odôvodnil tým, že skutkové závery krajského súdu neobstoja.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto

aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Krajský súd rozsudok č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015 odôvodnil takto:

«Súd prvého stupňa vo veci dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, na základe neho správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu vyplývajúceho zo spisu. Na správnosti skutkových záverov súdu nič nezmenili ani odvolacie námietky žalobcu, ktoré sú len opakovaním už aj v priebehu konania na prvom stupni prezentovaných tvrdení, s ktorými súd zákonne a presvedčivo sa vysporiadal. V odôvodnení rozsudku dal odpoveď na všetky otázky, ktoré pre vec majú podstatný význam, dostatočne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia. Napadnutý rozsudok aj z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je plne akceptovateľný, presvedčivý, jasný a zrozumiteľný, nesignalizuje možnosť takého porušenia procesných práv účastníka konania, v dôsledku ktorého by bol namieste postup podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach odkazuje na dôvody v ňom uvedené...

... Žalobca tvrdí, že žalovaný týmto nekonaním vážne poškodil záujmy klienta a spôsobil mu majetkovú ujmu, pretože už uplynula premlčacia doba. Sám žalobca nárok žalobou na súde neuplatnil a žalobu nerozšíril. Sporným medzi účastníkmi bolo, či klient vôbec dal pokyn advokátovi, aby v danom súdnom konaní takto rozšíril žalobu o sporný nárok. Úspešnosť žaloby na náhradu škody ale vychádza z troch základných prvkov, ktoré musia byť naplnené kumulatívne: (i) porušenie povinnosti právneho zástupcu; (ii) vznik škody; a (iii) existencia príčinnej súvislosti medzi týmito dvoma prvkami s tým, že je na žalobcovi, aby ich naplnenie preukázal.

V danom prípade aj za predpokladu naplnenia druhého prvku, t. j. že na strane žalobcu vznikla ujma v jeho majetkovej sfére vynaložením nákladov na opravu cudzieho motorového vozidla, poškodenie ktorého on priamo nespôsobil (hoci svojím konaním umožnil, aby dané vozidlo užíval ██████████, ktorý ho poškodil pri ním zavinenej dopravnej nehode), prvý a tretí prvok, ako sú uvedené vyššie, určite neboli naplnené. Žalobca

predovšetkým nepreukázal, či svojmu advokátovi vôbec dal pokyn na rozšírenie žaloby o ďalších 216 454 Sk proti leasingovej spoločnosti, pričom, v zmysle zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii advokát je povinný chrániť a presadzovať záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi (§ 18 ods. 1), pokyny a záujmy tretích osôb nie sú preňho relevantné, pričom žalobca tak v samotnej žalobe, ako aj neskôr v konaní tvrdil, že na takýto procesný úkon advokáta poverili len takéto osoby („myslím že pokyn mu dal [REDAKOVANÉ] a potom aj D. A. S.“, „ja osobne taký pokyn som nedal“), on priamo ako klient advokáta nepoveril vykonaním takéhoto úkonu. Samotný svedok [REDAKOVANÉ], ktorý vo vzťahu k žalovanému ani nekonal z poverenia žalobcu, pritom poprel, že by takýto pokyn advokátovi dal on. Sú preto správne závery súdu prvého stupňa, že v posudzovanom prípade nemožno uvažovať o porušení právnej povinnosti advokátom, keďže v žalobe tvrdená povinnosť advokáta preukázane ani neexistovala. Vo svetle týchto argumentov potom je irelevantné zaoberať sa úvahami, prečo advokát nevyužil v § 22 zákona o advokácii zakotvené právo odstúpiť od zmluvy s klientom, že tento o premlčaní nároku klienta (ne)poučil, prípadne ho poučil (ne)dostatočne, ani že klienta vhodným spôsobom nepoučil o tom, že sa nebude riadiť jeho pokynmi a žalobu nerozšíri. Úvahy súdu prvého stupňa sú správne, aj pokiaľ výpoveď žalobcu zo 16. 1. 2013 (v podstate ide len o odpovede na sled vopred pripravených otázok jeho zástupcu), v porovnaní s jeho skoršou výpoveďou hodnotil ako účelovú a pripravenú, odvolací súd s nimi plne sa stotožňuje a na tieto odkazuje. Po obsahovej stránke odpovede na položené otázky totiž absolútne nekorešpondovali s tým, ako o tých istých rozhodných skutočnostiach žalobca vypovedal na prvom súdnom pojednávaní (č. l. 65 - 68 spisu), pričom v odpovediach žalobcu išlo o značný, žalobcom absolútne nevysvetlený obrat v jeho vyjadreniach učených tesne pred prednesom záverečných rečí, keď už všetky dôkazy boli vykonané a účastníkom bolo známe, aké skutočnosti boli nimi zistené.

Odhladnuc od toho, že nie je naplnený základný prvok (i) pre zodpovednosť žalovaného, zo žalobcom poskytnutého opisu skutkových okolností je zrejmé, že uplatnenie práva na náhradu škody proti advokátovi (nevedno, pre aké pohnútky) opiera o istotu, že by bol úspešným v súdnom spore o vydanie bezdôvodného obohatenia majiteľovho auta v čase vynaloženia nákladov na jeho opravu, t. j. nepripúšťa, že by dané konanie preňho stále mohlo mať negatívny výsledok. Samotné uplatnenie súkromnej žaloby v spore

nezaručuje však právo na pozitívny výsledok vo forme vyhovujúceho rozsudku súdu. Akokoľvek, nie je možné vopred prezumovať nielen výsledok súdneho konania, ktoré by prebehlo, ale v danom prípade nie je možné prezumovať ani to, či súd by vôbec súhlasil s takou zmenou žaloby v prebiehajúcom súdnom spore, predmetom ktorého bol iný nárok žalobcu (§ 95 OSP) a v kladnom prípade, s akým výsledkom spor o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia by skončil v merite. Zo všetkých týchto dôvodov môže ísť nanajvýš len o hypotetický predpoklad úspešnosti žalobcu s daným nárokom v konaní 35Cb/46/2006.

Vzhľadom na absenciu žalobcom produkovaných dôkazov tiež nemožno ani len predpokladať, či žalovaná leasingová spoločnosť v takomto prípadnom spore by sa vôbec bránila námietkou premlčania proti nemu takto uplatneného práva a či s touto obranou by mala úspech. Ako správne konštatoval súd prvého stupňa, v danej veci bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že od leasingovej spoločnosti zaplatenie sporných 216 454 Sk vymáhal, že táto odmietala plniť a rovnako bolo jeho povinnosťou preukázať konanie povinného subjektu nasvedčujúce tomu, že v prípadnom súdnom konaní zaplateniu spornej sumy bude sa brániť námietkou premlčania. Žalobca takéto skutočnosti ani len netvrdil, nieto ešte navrhoval o nich dôkazy. Navyše treba podotknúť, že aj za predpokladu, že žalobcovi v spore 35Cb/46/2006 nárok na 216 454 Sk by nebol priznaný rozsudkom súdu len pre žalovanou spoločnosťou vďaka nečinnosti advokáta úspešne uplatnenú námietku premlčania, premlčané právo nezaniká, len sa oslabuje, t. j. naďalej existuje ako naturálny záväzok, ktorý povinný subjekt, v danom prípade leasingová spoločnosť, môže kedykoľvek dobrovoľne splniť. Keďže brániť sa v súdnom konaní námietkou premlčania výlučne je právom dlžníka a len od neho závisí, či a v ktorom prípade ho uplatní, žalobca stále môže (hoci aj s úspechom) sporný nárok proti leasingovej spoločnosti uplatniť žalobou na súde.

Z hľadiska posudzovania príčiny a následku každá vyššie uvedených okolností znamená pretrhnutie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti (iii), čo bez ďalšieho (a to aj každá z nich čo i len jednotlivito) taktiež vylučuje zodpovednosť advokáta za spôsobenú škodu, a aj preto nárok žalobcu uplatnený v tu posudzovanom konaní správne bol zamietnutý. Odvolací súd napadnutý rozsudok preto potvrdil ako vecne správny (§ 219 OSP), vrátane rozhodnutia o trovách konania.

Z dôvodov, pre ktoré rozsudok vo veci samej bol potvrdený, ani odvolací súd nevzhladol potrebu podrobnejšie sa zaoberať listinnými dôkazmi, ohľadom ktorých žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa s nimi sa nevysporiadal. Súd nie je povinný vyjadriť sa ku všetkým predloženým alebo navrhovaným dôkazom, ale len k tým, ktoré sú pre rozhodnutie danej veci rozhodujúce. Z práve uvedených dôvodov žalobcom namietané listiny taký význam pre rozhodnutie v tu posudzovanej veci nemajú. Súd prvého stupňa preto nepochybil, keď v odôvodnení rozsudku k týmto nezaujal žiadne stanovisko.»

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o tom, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľa neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v odvolaní a dovolaní nastolil. Podrobne vysvetlil predpoklady vzniku zodpovednosti advokáta za škodu v súvislosti s výkonom advokácie a v súlade s nimi jeho ustanovenia aj aplikoval. Dôsledne posúdil a správne uviedol, ktoré zo zákonom stanovených predpokladov vzniku tejto zodpovednosti v prípade sťažovateľa naplnené neboli. Neponechal teda bez povšimnutia žiadny z argumentov sťažovateľa, ktorý má pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015, dôvodom neúspechu sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi bolo nielen nepreukázanie udelenia pokynu advokátovi (na rozšírenie žaloby), na čo v zásade ako na jediné sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu poukazuje, ale najmä to, že sťažovateľ nepreukázal naplnenie základnej skutočnosti vyžadovanej pre vznik zodpovednosti advokáta za škodu, a to, že sťažovateľovi nárok na zaplatenie 7 184,95 € voči tretej osobe (lízingovej spoločnosti) patrí a nezískal ho iba v dôsledku konania či opomenutia advokáta v súvislosti s výkonom advokácie. Inak povedané, pre úspech sťažovateľovej žaloby proti žalovanému sa vyžadovalo, aby sťažovateľ preukázal nielen

nerespektovanie pokynu klienta advokátovi, v dôsledku ktorého uplynula premlčacia doba, ale aj splnenie ďalších predpokladov, ktoré skutočne sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi netvrdil a nepreukázal.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa § 26 ods. 1 zákona o advokácii advokát zodpovedá klientovi za škodu, ktorú mu spôsobil v súvislosti s výkonom advokácie; zodpovednosť advokáta sa vzťahuje aj na škodu spôsobenú jeho koncipientom alebo jeho zamestnancom, ak advokát vykonáva

advokáciu ako spoločník spoločnosti podľa tohto zákona, povinnosť podľa tohto ustanovenia sa vzťahuje iba na túto spoločnosť.

Táto zodpovednosť advokáta je koncipovaná ako zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie, t. j. zodpovednosť objektívna, ktorej sa nemožno zbaviť. Predpokladom vzniku zodpovednosti teda nie je zavinenie advokáta. Zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie je založená na kumulatívnom splnení troch predpokladov: činnosť súvisiaca s výkonom advokácie; vznik škody a príčinná súvislosť medzi činnosťou advokáta súvisiacou s výkonom advokácie a vznikom škody. Ich splnenie preukazuje v konaní o náhradu škody žalobca.

Existencia príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou na strane klienta a konaním či opomenutím advokáta môže byť daná iba vtedy, ak práve konanie či opomenutie advokáta je tou okolnosťou, bez existencie ktorej by k vzniku škody nedošlo. Pri posudzovaní zodpovednosti advokáta za vznik škody spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie súd ako predbežnú otázku skúma, či by pri riadnom postupe advokáta klient so svojím nárokom na súde uspel, poprípade v akom rozsahu. Pritom existenciu a premlčanie práva žalobcu (advokátovho klienta) na plnenie proti jeho dlžníkovi treba riešiť ako predbežnú otázku aj vtedy, ak o premlčanom nároku advokátovho klienta súdne konanie ani neprebehlo. Predpokladom vzniku nároku na náhradu škody je zistenie, že nebyť pochybenia advokáta, k uspokojeniu pohľadávky žalobcu jeho dlžníkom by došlo, teda že toto pochybenie advokáta je rozhodujúcou príčinou vzniknutej majetkovej ujmy. Inak povedané, pri skúmaní zodpovednosti advokáta záver o príčinnej súvislosti medzi pochybením advokáta a tým, že klient vo veci nebol úspešný, je možné urobiť iba v prípade, že právo klienta skutočne existovalo.

Príčinná súvislosť musí byť v takýchto prípadoch daná medzi konaním (opomenutím) advokáta, teda medzi tým, že právo nebolo uplatnené včas, a vznikom škody, teda tým, že právo klienta sa premlčalo. Záver o príčinnej súvislosti možno však urobiť len vtedy, ak nebyť premlčania by mohol klient právo úspešne uplatniť, teda pokiaľ toto právo skutočne

existovalo. Preto ako predbežnú otázku treba vždy vyriešiť, či (ale aj v akom rozsahu) by klientov žalovaný bol povinný klientovi plniť, pretože len v takom rozsahu by mohol za škodu uplatnenú proti advokátovi advokát zodpovedať (napr. R 13/86, NS ČSR, 1 Cz 17/84, rozsudok z 29. 6. 1984).

Ako vyplýva z uvedeného, dôkazné bremeno aj na preukázanie existencie príčinnej súvislosti medzi škodou a výkonom advokácie žalovaným znášal sťažovateľ. Dôvodom, pre ktorý bola žaloba sťažovateľa všeobecnými súdmi zamietnutá, bolo potom práve neunesenie tohto dôkazného bremena. Správne preto krajský súd v sťažovateľovej veci vzhľadom na absenciu žalobcom produkovaných dôkazov dospel k záveru, že nemožno ani len predpokladať, či by sťažovateľ proti žalovanej lízingovej spoločnosti v prípadnom spore (o zaplatenie sumy 216 454 Sk) uspel.

Ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľa krajský súd neaplikoval § 26 zákona o advokácii spôsobom nezlučiteľným s ústavou, jeho rozhodnutie je ústavne akceptovateľné, udržateľné a je v súlade so zmyslom a účelom právnej úpravy zodpovednosti advokáta za škodu.

Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor krajského súdu, ktorým odôvodnil svoje rozhodnutie vo veci sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by popieralo účel a zmysel právnej úpravy, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom krajského súdu pri rozhodovaní vo veci sťažovateľa. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 167/2013-170 z 31. marca 2015 a tvrdil, že zamietnutím jeho žaloby o náhradu škody bol zbavený majetku, ústavný súd sa najprv zaoberal posúdením toho, či vo vzťahu k nároku sťažovateľa platilo, že ide o „majetok“ sťažovateľa v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu. Za majetok v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa považuje nielen existujúci majetok vo vlastníctve fyzickej alebo právnickej osoby, teda veci alebo iné aktíva, ktorých vlastníkom je táto osoba, ale i majetok, nadobudnutie vlastníctva ku ktorému môže fyzická alebo právnická osoba legitímne očakávať.

Tvrdenia sťažovateľa by mohli byť správne iba v prípade, ak by sťažovateľ skutočne splnil všetky podmienky stanovené právnymi predpismi na priznanie náhrady škody proti žalovanému. Ako už bolo uvedené vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ bola jeho žaloba zamietnutá, je vylúčené, aby takýmto rozhodnutím mohlo dôjsť k porušeniu týchto práv sťažovateľa. Z uvedených dôvodov sťažovateľovi nepatrila podľa názoru ústavného súdu ani legitímna nádej na nadobudnutie náhrady škody, a preto je vylúčené, aby rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na vlastníctvo a práva na majetok, tak ako je toto právo garantované v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Za situácie, keď sťažovateľ nemal majetok v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu, je už bez významu uvažovať o tom, či bol majetku zbavený.

Z uvedeného je zrejmé, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto práv sťažovateľa pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím krajského súdu a základným právom, ktorého porušenie sa

namietalo, a z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok z už uvedených dôvodov, ústavný súd už nerozhodoval osobitne o ďalších návrhoch sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015